

РОЛЬ КОНЦЕСІЇ В ПРОЦЕСІ РОЗБУДОВИ ІНФРАСТРУКТУРИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Камашев Анатолій Володимирович

Аспірант

Миколаївський національний аграрний університет

Розбудова ефективної інфраструктури територіальних громад в теперішніх умовах залишається пріоритетним напрямком процесу децентралізації.

Після місцевих виборів в 2020 році існуюча проблема фінансового забезпечення підтримки існуючих об'єктів інфраструктури громад в переважній більшості територіальних громад України тільки посилилася. Основними факторами, які на це вплинули є:

- 1) Перехід на нову модель адміністративного поділу
- 2) Повільний процес передачі майна від ліквідованих районів та громад новоствореним територіальним одиницям
- 3) Порушення існуючих інфраструктурних систем в процесі укрупнення громад
- 4) Нераціональність існування існуючих комунальних підприємств в умовах нового адміністративного поділу

Одним з інструментів, який мають на озброєнні, для вирішення проблеми розбудови ефективної інфраструктури, огран місцевого самоврядування є державно-приватне партнерство, насамперед концесія.

Загальне тлумачення поняття концесійного договору та його істотних умов міститься в Законі України «Про концесію» № 155-ІХ від 20.12.2020 р. Законом визначено, що договором концесії є зареєстрований у встановленому порядку договір, відповідно до якого уповноважений орган виконавчої влади чи орган місцевого самоврядування (концесієдавець) надає на платній та строковій основі суб'єкту підприємницької діяльності (концесіонеру) право створити об'єкт концесії чи суттєво його поліпшити та/або здійснювати його управління (експлуатацію) з метою задоволення громадських потреб. [1]

На умовах концесії може бути майно підприємств, які є цілісними майновими комплексами або системою цілісних майнових комплексів, яке використовується для забезпечення завершеного циклу виробництва продукції (робіт, послуг); об'єкти незавершеного будівництва та законсервовані об'єкти, які можуть бути добудовані з метою їх використання для надання послуг, які задовольняють громадські потреби; об'єкти, спеціально збудовані відповідно до умов концесійного договору для задоволення громадських потреб.

До особливостей договорів концесії слід віднести порядок формування концесійних платежів. Зокрема це дає підстави стверджувати, що у разі укладення договору концесії, державний партнер має право самостійно обрати спосіб розрахунку концесійного платежу, враховуючи сферу господарської діяльності, в якій об'єкт державної або комунальної власності наданий у концесію.

Зокрема, концесієдавець може диференціювати концесійний платіж та встановити його в одному з таких видів або навіть поєднати кілька видів концесійних платежів:

- у фіксованому розмірі;
- у відсотках від вартості об'єкта, наданого у концесію, за результатами його оцінки;
- як відсоткова частка чистого доходу приватного партнера, отриманого від концесійної діяльності, враховуючи суму фіксованого концесійного платежу;
- у вигляді передачі концесієдавцю у власність майна, що знаходиться у власності концесіонера та придбане ним відповідно до умов концесійного договору. [2]

Всі концесії умовно можна поділи на дві групи, залежно від джерела отримання доходу концесіонера. До першої групи належать концесії, в яких концесіонер отримує плату переважно від користувачів послуг (user-pay), до другої групи — концесії, в яких концесіонер отримує певну частину плати від держави (government-pay). Слід зазначити, що під час формування стратегії державно-приватного партнерства обрати найбільш раціональний спосіб розрахунку платежів в залежності від майбутніх планів органів місцевого самоврядування в цьому напрямку. [2]

Отже, важливими перевагами укладення договорів концесії для місцевого самоврядування є:

- Перерозподіл ризиків між органами місцевого самоврядування та приватними партнерами
- Залучення додаткових інвестицій
- Розвантаження витратної частини бюджету територіальних громад
- Покращення якості наданих послуг

Насамкінець варто зазначити, що розглядаючи концесію як інструмент відбудови інфраструктури територіальних громад, можна знайти безліч аргументів, які підтверджуватимуть високу ефективність таких проєктів. До того ж позитивний світовий досвід щодо впровадження аналогічних інструментів не залишає жодних сумнівів у доцільності реалізації таких проєктів в Україні.

Список літератури:

1. Закон України про концесію. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text>
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua>